

KLUKA

GAZETA WYDAWANA PRZEZ TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW OD 1994 ROKU

Nr 481 / 15 stycznia 2026

Jasełka w wykonaniu SP nr 2

Fot. Kamil Fangor

w styczniowym numerze m.in.:

- „Otwieramy drzwi – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami oraz ukazanie ich pozytywnego wizerunku”
- „Jeszcze w zielone gramy... i nadal chcemy”
- Tu jest pięknie!
- Budżet Miasta Rydułtowy na 2026 rok
- Panel Obywatelski Rydułtowy

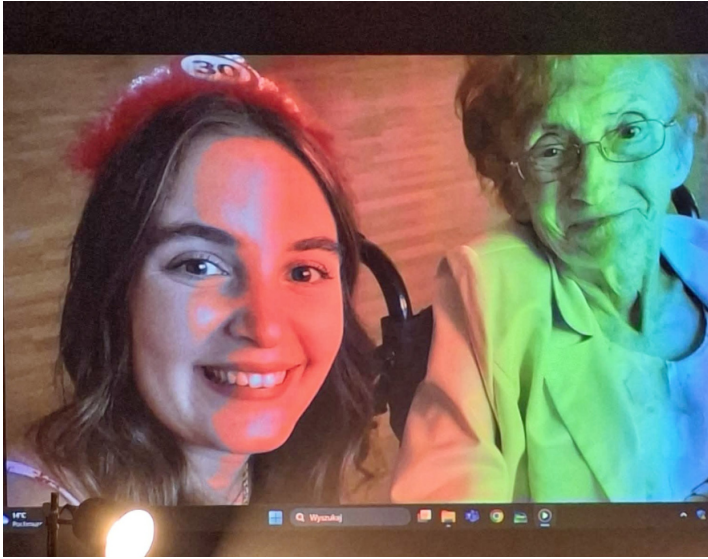
- Wspomnienie o zmarłym śp. Stanisławie Brzęczku
- Przypomnienie faktów z historii naszego miasta Rydułtowy
- „Od barci do ula – z ula na stół” cz. 1
- „Wydarzenie dla NIEPODLEGŁEJ”
- Czy Katowice mogą się nam spodobać?
- Zmiany na stanowisku dyrektora Szkoły Podstawowej nr 2 w Rydułtowach
- Moje rozważania

ISSN 146-9271 miesięcznik 2,50 zł (w tym 8% VAT)
Rydułtowy i gminy powiatu wodzisławskiego oraz rybnickiego

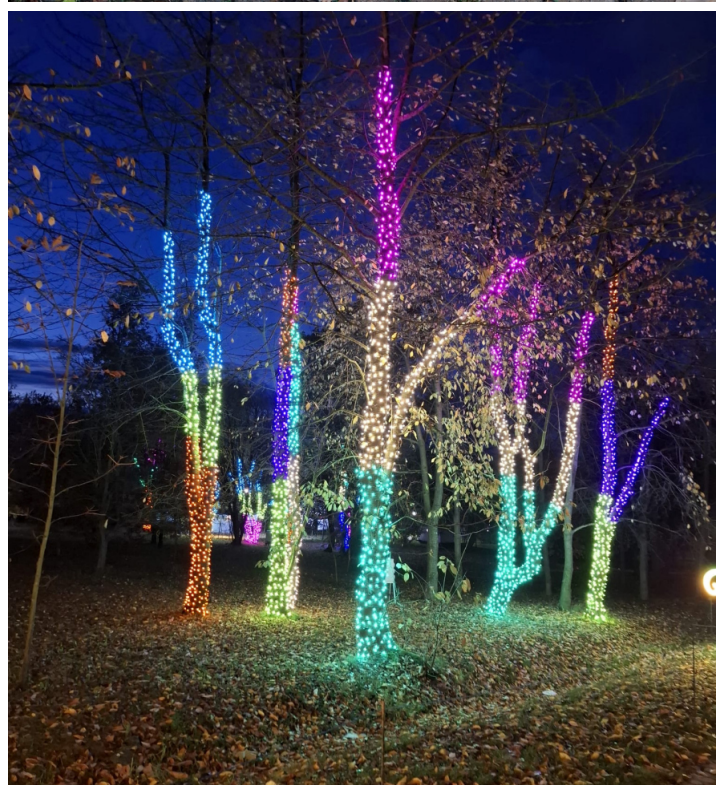

9 770142 692715

Fot: „Otwieramy drzwi – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami oraz ukazanie ich pozytywnego wizerunku”

Fot: „Tu jest pięknie!”

**„Otwieramy drzwi –
przeciwdziałanie wykluczeniu
społecznemu i dyskryminacji osób
z niepełnosprawnościami oraz
ukazanie ich pozytywnego
wizerunku”**

Inicjatywa oddolna realizowana w ramach projektu „Rydułto-WY to MY” objęła trzy bardzo interesujące wydarzenia kulturalne.

10 października 2025 r. w Szarlota Urban LAB odbyło się spotkanie z autorem książek fantasy, Adamem Korblem. Adam, rydułtowanin, od urodzenia porusza się na wózku inwalidzkim, a dzięki wsparciu swojej mamy, Haliny, ukończył studia na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki Politechniki Śląskiej. Jest programistą i umysłem ścisłym, ale od zawsze fascynowała go literatura fantasy – szczególnie twórczość Stephena Kinga – co z czasem zaowocowało własnymi publikacjami. Choć zdecydowanie woli pisać niż opowiadać o pisaniu, chętnie odpowiadał na wszystkie pytania uczestników. Rozmowa dotyczyła jego dwóch książek: Potwór pod łóżkiem oraz Tajemnicze drzwi. Spotkanie poprowadziła dyrektor Biblioteki Publicznej Miasta Rydułtowy, Katarzyna

Żurkowska.

11 października 2025 r., również w Szarlota Urban LAB, odbył się niezwykle wieczór poezji. Autorkami prezentowanych utworów były dwie poetki – nieurodzone w Rydułtowach, ale z wyboru z nimi związane.

Honorata Sordyl, śląska poetka pochodząca z Oszmiany, rozpoczęła swoją twórczość od listów i pamiętników, które z czasem przerodziły się w poezję. Na Śląsku związała się z grupami literackimi: MISTERIUM z Wodzisławia, HORYZONTY oraz Robotniczym Stowarzyszeniem Twórców Kultury. Jej pierwszy tomik wierszy Wsłuchana ukazał się w 1991 roku. Współpracowała również z grupą plastyków KONAR w Rydułtowach, a od 2000 roku prowadziła warsztaty poetyckie z grupą ZWROTKA przy Bibliotece Publicznej Miasta Rydułtowy. Uczestniczyła w licznych seminariach, spotkaniach i konkursach poetyckich, zdobywając liczne wyróżnienia. Jej utwory publikowano m.in. w antologiach: Polska Poetów 1993, Jesteśmy wśród Was, A duch wieje kędy chce, Za drugą stroną tęczy oraz w autorskich tomikach Skok w milczenie i Kurtyna w górę. Jej poezja jest refleksyjna, delikatna i zarazem głęboko mądra – ukazuje, że każdy człowiek i każda chwila mają znaczenie.

Ewa Wierzbinska-Kloska – kobieta o młodej duszy i nieprzeciętnej sile ducha. Pisze od lat, początkowo „do szuflady”. Momentem przełomowym było spotkanie z Anną Seniuk, która zachęciła ją do dzielenia się

[ciąg dalszy na stronie 4]

twórczością. Ewa należy do grupy poetyckiej ZWROTKA, a także od 18 lat do Leszczyńskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury i Grupy Poetyckiej „WYTRYCH” z Rybnika. Wydała kilka tomików poezji: A ja Cię Kocham, Po tamtej stronie tęczy, Odcienie życia, Między samotnością a miłością, Słowa w różnych odcieniach oraz Zwyczajne zauroczenie. Jej wiersze drukowano m.in. w „KLUCZE” i almanachach poetyckich. Píše o codzienności, marzeniach, tęsknotach, miłości i troskach. Jej twórczość była prezentowana w „Poczcie poetyckiej” Radia Katowice przez Macieja Szczawińskiego.

Wiersze obu poetek pięknie interpretowały: Mariola Bolisega, Alicja Kołodziej, Barbara Wojciechowska, Magdalena Wójcik i Janina Chlebik-Turek. Oprawę muzyczną zapewniły uczennice Prywatnej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Pawła Świętego w Rydułtowach – Ewa Teżycka i Natalia Kozłowska z klasy fletu p. Małgorzaty Blutko. Całość poprowadziły Janina Chlebik-Turek i Barbara Wojciechowska.

Ewa Wierzbinska-Kłoska i Zygmunt Kłoska, którzy właśnie tego dnia obchodzili 17. rocznicę ślubu, otrzymali serdeczne życzenia od Burmistrza Miasta oraz wszystkich obecnych, częstując zebranych pysznym kołoczem. Pani Honorata Sordyl, ze względów zdrowotnych nieobecna, była reprezentowana przez wnuczkę Magdalenę Wójcik, która odczytała jej wiersze. Reszta rodziny poetki również uczestniczyła w tym nastrojowym i pełnym emocji wieczorze.

16 października 2025 r. w RCK „Feniks” odbył się niezwykle poruszający wernisaż fotografii. Bohaterami zdjęć byli uczestnicy świetlicy „Tacy sami”, a autorką – Mariola Jordan Fotografia. Udało się jej zrealizować motto: „Zobacz, jak wygląda ten moment. Bez pozowania. Bez presji. Po prostu Ty.” Modele i modelki w rydułtowskich plenerach prezentowali się znakomicie. Wernisaż odwiedziło ponad sto osób, a wystawa przyciąga kolejnych zwiedzających każdego dnia. Można ją oglądać w RCK „Feniks”.

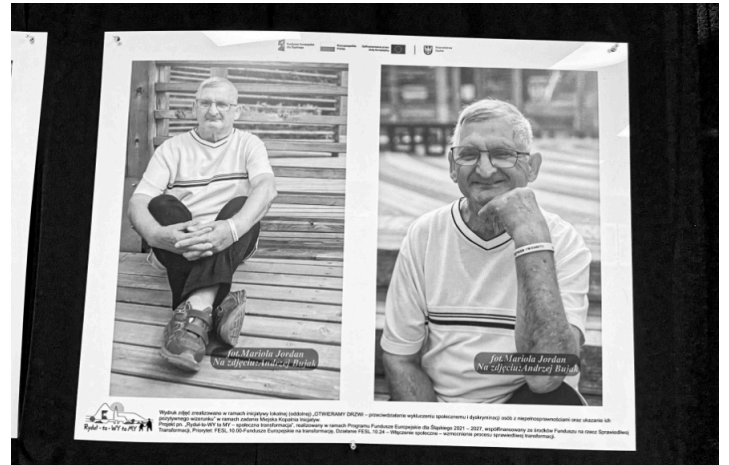
Autorka inicjatywy, Barbara Wojciechowska, poprzez zaproponowane i zrealizowane działania pragnęła „otworzyć drzwi” osobom z niepełnosprawnościami do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, a osobom sprawnym umożliwić zajrzenie – bez lęku i uprzedzeń – do fascynującego świata osób sprawnych inaczej. Cel ten został w pełni osiągnięty.

Janina Chlebik-Turek

Projekt „Ryduł-to-WY to MY – społeczna transformacja” jest realizowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027, współfinansowanego ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Priorytet: FESL.10.00 – Fundusze Europejskie na transformację

Działanie: FESL.10.24 – Włączenie społeczne.

„Jeszcze w zielone gramy... i nadal chcemy”

„Jeszcze w zielone gramy... i nadal chcemy” – to nasza kolejna inicjatywa oddolna w projekcie „Ryduł-to-WY to MY”.

I po raz kolejny się dzieje! W licznej grupie – nie tylko kobiet – rozwijamy swoje umiejętności w różnych dziedzinach, bo rozwój i samokształcenie nigdy się nie kończą. A jeśli mamy do tego profesjonalnych prowadzących warsztaty, to tym bardziej warto brać w nich udział.

Powoli realizacja inicjatywy dobiega końca. Za nami warsztaty z Ewą – kosmetyczką, podczas których, zapewne nie po raz pierwszy, usłyszałyśmy, jak wiele zależy od codziennej pielęgnacji ciała. Uczyłyśmy się samodzielnego wykonywania prostych, ale skutecznych zabiegów. Wszystko odbywało się w doskonałej, kobiecej, przyjaznej atmosferze – z odrobiną zdrowych przekąsek.

Nadal, w każdy piątek, pracujemy nad formą, ćwicząc jogę... niby na krześle. Nasza trenerka, Angelika, umiejętnie motywuje nas do wysiłku, podkreślając, jak ważne są regularne ćwiczenia – zarówno dla zdrowia, jak i dobrego samopoczucia.

Nasze działania projektowe (i nie tylko) możemy teraz lepiej dokumentować dzięki warsztatom fotograficznym, bo przecież prywatne telefony dają dziś ogromne możliwości! Szybko uczymy się z nich korzystać pod okiem świetnego fotografa Rafała.

Święta tuż, tuż – przed nami jeszcze warsztaty z dietetyczką i inne grudniowe spotkania. Bo nam się ciągle chce... grać nie tylko w zielone!

Joanna Maciejewska

Tu jest pięknie!

Śląski Ogród Botaniczny kojarzy się nam z letnimi spacerami, ale teraz pokazuje zupełnie inne oblicze i klimat. Warto wybrać się tam po zmroku i razem z Alicją z Krainy Czarów zanurzyć się w bajkowy świat. Przez półtorej godziny, a może i dłużej, podążamy za bohaterką...

Garden Lights w Mikołowie prowadzi nas śladami postaci z dziecięcej lektury (warto przed wizytą przypomnieć sobie książkę lub film). Alicja bawi się z siostrą nad Tamizą. Nagle dostrzega Białego Królika – elegancko ubranego, z zegarkiem w dłoni. Biegnie za nim, a my razem z nią wyruszamy w podróż pełną bohaterów znanych z powieści. Przyjemna muzyka i wspomnienia dzieciństwa sprawiają, że spacer jest niezapomniany.

Informacje Urzędu Miasta Rydułtowy

Budżet Miasta Rydułtowy na 2026 rok

Rada Miasta Rydułtowy w grudniu 2025 roku przyjęła budżet na 2026 rok, uwzględniający aktualne uwarunkowania związane z finansowaniem jednostek samorządu terytorialnego oraz potrzebę zapewnienia ciągłości realizacji zadań publicznych. Budżet uwzględnia konieczność utrzymania nadwyżki operacyjnej, co stanowi warunek spełnienia wymogów ustawowych dotyczących zadłużenia jednostek samorządu.

Dochody budżetowe zaplanowano na poziomie 175 574 444,29 zł. W ich strukturze 137 900 604,26 zł stanowią dochody bieżące (79%), a 37 673 840,03 zł dochody majątkowe (21%). Dochody własne miasta, które są podstawą finansowania wielu lokalnych zadań, wyniosą 124 404 084,78 zł, z czego 122 744 193,29 zł to dochody bieżące. Pozostałe dochody pochodzą z subwencji ogólnej (2 076 884,00 zł), dotacji celowych z budżetu państwa (11 385 352,97 zł), środków zagranicznych (12 542 091,98 zł) oraz funduszy (25 166 030,56 zł).

W dochodach podatkowych udział we wpływach z PIT wyniesie 80 671 005,00 zł, a z CIT 1 438 239,00 zł. Podatek od nieruchomości oszacowano na 18,5 mln zł, przy czym stosowanie niższych stawek aniżeli ustawowe (maksymalne) oraz wprowadzone przez Radę Miasta zwolnienia spowodują ubytek dochodów rzędu ok. 475 tys. zł. W zakresie podatku od środków transportowych ustalono stawki poniżej maksymalnych, co oznacza utratę ok. 440 tys. zł dochodów budżetowych.

Zadania zlecone przez administrację rządową finansowane będą dotacjami w wysokości 9 532 838,00 zł. Porozumienia między jednostkami samorządowymi opiewają na 355

409,00 zł.

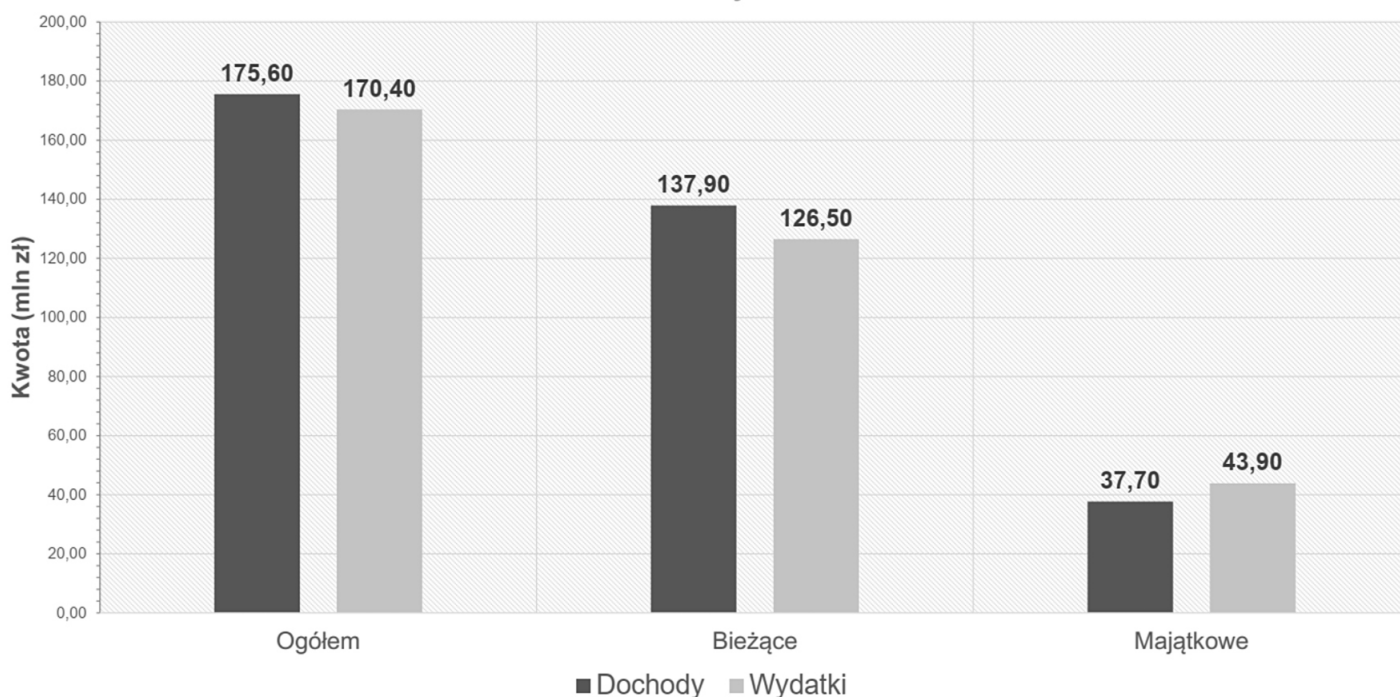
Znaczącą część dochodów stanowią środki z Rządowego Funduszu Polski Ład (25 mln zł) oraz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (121 520,00 zł). Dochody majątkowe obejmują m.in. sprzedaż działek przy ul. Krzyżkowieckiej, ul. W. Wróblewskiego, ul. Tetmajera i innych, przekształcenia prawa użytkowania wieczystego (50 429,00 zł) oraz dotacje z funduszy europejskich (10,7 mln zł).

Wydatki budżetowe zaplanowano na 170 387 468,29 zł, w tym 126 532 026,10 zł (74%) to wydatki bieżące, a 43 855 442,19 zł (26%) majątkowe. Wydatki największe dotyczą oświaty i wychowania (26,9%), gospodarki komunalnej (21,98%), administracji publicznej (16,49%) oraz transportu i łączności (15,11%). Wydatki bieżące obejmują wynagrodzenia i pochodne (72,5 mln zł), zadania statutowe (32 mln zł), dotacje (8,6 mln zł), świadczenia dla osób fizycznych (10,6 mln zł) oraz obsługę długu (2,9 mln zł).

Potrzeby oświatowe określone przez Ministerstwo Finansów na poziomie 33,4 mln zł nie pokrywają rzeczywistych kosztów, które wyniosą ponad 46 mln zł. Oznacza to, że Miasto musi przeznaczyć dodatkowe 12,5 mln zł z dochodów własnych na zapewnienie funkcjonowania szkół i przedszkoli.

Wydatki majątkowe obejmują przede wszystkim przedsięwzięcia wieloletnie z dofinansowaniem zewnętrznym, m.in. budowę zabezpieczeń przeciwpowodziowych (17,4 mln zł), modernizację ulic B. Krzywoustego (3 mln zł) i A. Mickiewicza (10,7 mln zł). Z budżetu obywatelskiego przewidziano 50 tys. zł na projekt pn. "Koncert Skolima - Muzyczne serce Rydułtów".

Porównanie dochodów i wydatków - Budżet 2026

Informacje Urzędu Miasta Rydułtowy

Miasto planuje kontynuację racjonalizacji wydatków, w tym optymalizację zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych. Priorytetem pozostaje utrzymanie miejskiej infrastruktury i zaspokojenie podstawowych potrzeb mieszkańców. W przypadku pojawienia się wolnych środków będą one przekazywane na najbardziej pilne potrzeby.

Na rok 2026 zaplanowano także rezerwy budżetowe: ogólną w wysokości 350 tys. zł oraz celową na zarządzanie kryzysowe (300 tys. zł). Nadwyżka budżetowa planowana jest w wysokości 5 186 976,00 zł i zostanie przeznaczona na spłatę zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich. Nie przewiduje się zaciągania nowych kredytów, pożyczek ani emisji obligacji. Spłata pożyczek z WFOŚiGW wyniesie 186 976,00 zł, zgodnie z harmonogramami umów.

Podsumowując, głównym wyzwaniem stojącym przed Miastem Rydułtowy pozostaje ograniczenie wydatków bieżących, szczególnie w sektorze oświaty, oraz sukcesywne zmniejszanie poziomu zadłużenia, co ma umożliwić utrzymanie dotychczasowego poziomu usług publicznych dla mieszkańców w obliczu zmiennych uwarunkowań gospodarczych i demograficznych.

Panel Obywatelski Rydułtowy

Rydułtowy zapraszają mieszkańców do współdecydowania o przyszłości terenów pokopalnianych

Mieszkańcy Rydułtów otrzymali możliwość bezpośredniego wpływu na przyszłość swojego miasta. Ruszył nabór do pierwszego Rydułtowskiego Panelu Obywatelskiego, którego tematem będzie zagospodarowanie terenów pokopalnianych. Celem inicjatywy jest wypracowanie rekomendacji dotyczących wykorzystania tych obszarów

z uwzględnieniem potrzeb lokalnej społeczności, z poszanowaniem środowiska, historii miejsca oraz długofalowych interesów mieszkańców.

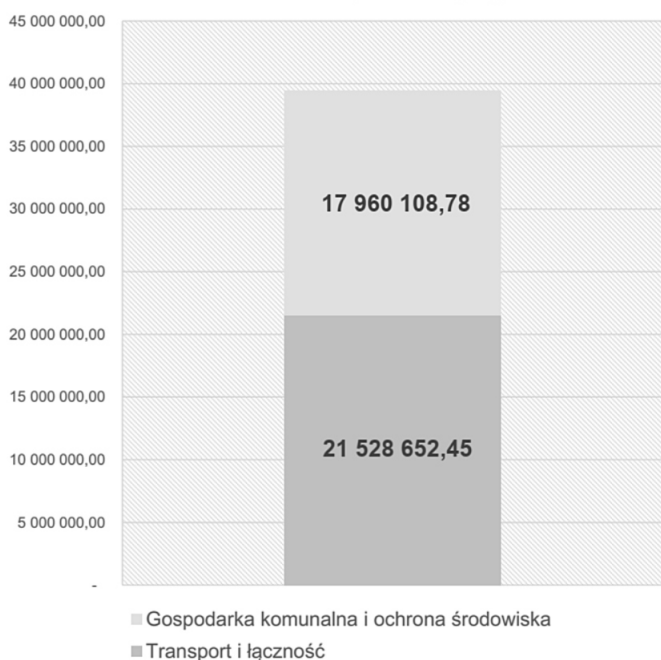
Organizatorzy podkreślają, że obszary przemysłowe, które przez dekady kształtowały charakter Rydułtów, mogą obecnie stać się przestrzenią służącą rekreacji, integracji społecznej oraz rozwojowi lokalnej gospodarki. Panel obywatelski ma umożliwić mieszkańcom wspólną refleksję i opracowanie propozycji, które znajdą realne zastosowanie w polityce miejskiej.

Panel stanowi formę demokracji uczestniczącej, w ramach której 36 wylosowanych mieszkańców Rydułtów będzie wspólnie pracować nad propozycjami zagospodarowania przestrzeni pokopalnianej. Do udziału zaproszono pełnoletnie osoby faktycznie zamieszkujące w Rydułtowach, na których adres doręczono zaproszenie. Z jednego adresu może zarejestrować się więcej niż jedna osoba. Proces losowania uwzględni kryteria demograficzne, takie jak wiek, płeć i miejsce zamieszkania, tak aby zapewnić reprezentatywność składu panelu.

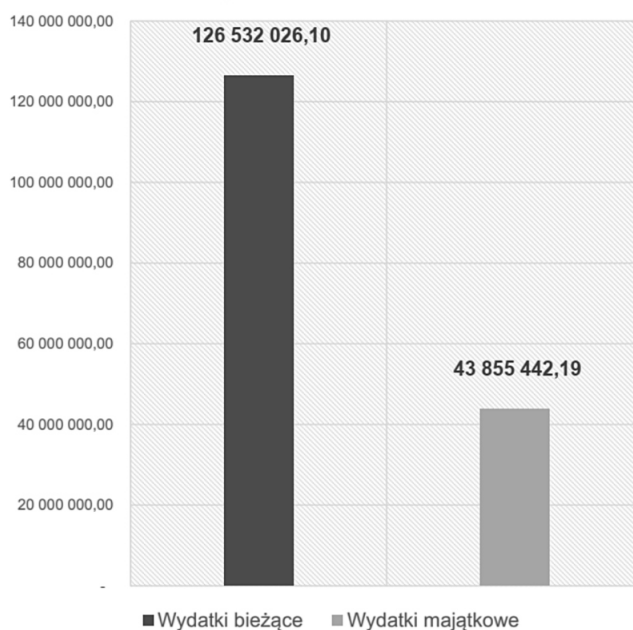
Zgłoszeń można dokonać poprzez stronę internetową <https://rpo2026.webankieta.pl> lub telefonicznie pod numerem +48 787 600 313. Termin mija 26 stycznia o godz. 10.00. Losowanie uczestników odbędzie się 28 stycznia o godz. 13.00 i będzie transmitowane na żywo. Informacja o transmisji zostanie zamieszczona na stronie Urzędu Miasta, a osoby zgłaszające się otrzymają powiadomienie e-mailowe.

Panel został zaplanowany jako cykl spotkań edukacyjno-dyskusyjnych, odbywających się od lutego do kwietnia. Zaplanowano dwa spotkania w niedzielne wieczory (4 i 11

Kluczowe obszary inwestycyjne

Wydatki na 2026 rok

Informacje Urzędu Miasta Rydułtowy

Rydułtowski Panel Obywatelski

lutego) oraz cztery sobotnie sesje (7, 14, 28 marca i 11 kwietnia) w godzinach od 10.00 do 15.00. Podczas spotkań przewidziano przerwy kawowe, a w soboty również przerwę obiadową. Miejsca spotkań będą dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a szczególne wymagania można zgłaszać już na etapie rejestracji.

Każde spotkanie będzie miało określoną funkcję w procesie deliberacyjnym – od prezentacji danych i analiz eksperckich, przez wymianę poglądów, po opracowanie konkretnych rekomendacji. Uczestnictwo we wszystkich spotkaniach jest niezbędne dla zachowania ciągłości procesu. Dopuszczalna jest jedna nieobecność, a w przypadku większej liczby absencji uczestnik może zostać zastąpiony przez osobę z grupy rezerwowej.

Uczestnikom, którzy wezmą udział w co najmniej czterech spotkaniach oraz głosowaniu końcowym, przysługuje dieta w wysokości 700 zł brutto. Takie samo wynagrodzenie przewidziano również dla uczestników rezerwowych, o ile spełnią analogiczne warunki.

Wypracowane przez panel rekomendacje, które uzyskają co najmniej 75 proc. poparcia uczestników, zostaną uznane za wiążące i przekazane Urzędowi Miasta Rydułtowy. W ciągu trzech miesięcy od zakończenia panelu samorząd przedstawi plan ich wdrożenia oraz dalsze kroki wynikające z otrzymanych propozycji.

Organizatorem panelu jest Urząd Miasta Rydułtowy, przy współpracy z Fundacją Pole Dialogu oraz Fundacją Ekosystem Rośnie. Nad jakością i bezstronnością procesu edukacyjnego czuwać będzie Zespół Monitorujący Program Panelu, w skład którego wejdą przedstawiciele Rady Miasta oraz lokalnych organizacji pozarządowych. Organizatorzy przygotowali również zestaw najczęściej zadawanych pytań, który dostępny jest dla osób zaproszonych do udziału w panelu. Zawiera on informacje dotyczące zasad uczestnictwa, harmonogramu oraz przebiegu spotkań.

Rydułtowski Panel Obywatelski to pionierskie przedsięwzięcie w mieście, które ma szansę stać się wzorem dialogu społecznego i współpracy mieszkańców z samorządem w planowaniu przyszłości lokalnej wspólnoty.

Wspomnienie o zmarłym śp. Stanisławie Brzęczku

Z uwagi na fakt, że jestem najstarszym wiekowo kolegą zmarłego śp. Stanisława Brzęczka – zarówno z lat harcerskich, jak i z działalności w Towarzystwie Miłośników Rydułtów – pragnę krótko przedstawić jego sylwetkę.

Przeżył 76 lat, choć ostatnie trzy były trudnym czasem zmagania się z chorobą, która wykluczyła go z aktywności publicznej. Był ojcem córki Mirki i syna Jarka. Ukończył Szkołę Podstawową nr 1, a następnie szkołę zawodową. Pracował jako górnik, a później jako pracownik PRG.

Od najmłodszych lat związany był z harcerstwem – jako zuch, harcerz, a następnie instruktor harcerski. Uzyskał stopień harcistrza, dzięki czemu mógł pełnić funkcję komendanta na wielu obozach harcerskich.

Równolegle zaangażował się w działalność Towarzystwa Miłośników Rydułtów, powstałego w 1993 roku, gdzie przez wiele lat pełnił odpowiedzialne funkcje w Zarządzie oraz w redakcji „Kluka”.

Był pasjonatem historii, zwłaszcza tej związanej z naszym miastem. Efektem tej pasji była jego książka „Rydułtowy dawniej i dziś w fotografii”. Szczególne miejsce w jego sercu zajmowało rydułtowskie harcerstwo – z zaangażowaniem gromadził dokumenty, kroniki i pamiątki, które dziś wzbogacają harcerską izbę tradycji.

Za swoją działalność społeczną został uhonorowany przez Zarząd TMR tytułem oraz statuetką „Rydułtowika”, inaugurując tym samym galerię zasłużonych mieszkańców naszego miasta.

Druhu Staszku – Twoje ognisko życia wygasło, lecz żarzyć się będzie tak długo, jak długo trwać będzie pamięć o Tobie. I o tę pamięć proszę wszystkich tu obecnych.

Podziękowanie

Drodzy, którzy jesteście ze mną z całego serca dziękuję Wam za obecność, za wspólną modlitwę, za każde dobre słowo i każdy gest wsparcia.

Dziękuję szczególnie tym, którzy byli przy mnie w ostatnich dniach mojego życia – za opiekę, troskę, cierpliwość i ciepło, które od Was otrzymałem. To wszystko miało dla mnie ogromne znaczenie.

Dziękuję mojej siostrze Alicji za bliskość serca i nieustanną obecność. Dziękuję całej rodzinie, sąsiadom i znajomym za pamięć, życzliwość i wspólne chwile, które zostaną ze mną na zawsze.

Szczególne podziękowania kieruję do harcerzy. Harcerstwo było wielką częścią mojego życia, miejscem, w którym zostawiłem wiele serca i lat pracy. Dziękuję za braterstwo, wartości, wspólną drogę i ogień, który zawsze płonął jasno.

Dziękuję również wszystkim miłośnikom Rydułtów. To miasto było mi bardzo bliskie, a ludzie, którzy je kochają, zawsze byli mi szczególnie drodzy.

Na końcu dziękuję tym, którzy byli dla mnie najważniejsi: moim synom Jarkowi, córce Mirce, zięciowi Grzegorzowi, a także ukochanej wnuczce Mai. To Wy byliście sensem mojego życia, moją dumą i największą radością. Noszę Was w sercu i pozostaję z Wami na zawsze.

Dziękuję Wam wszystkim
z wdzięcznością

Stanisław

Przypomnienie faktów z historii naszego miasta Rydułtowy

- Rydułtowy zostały powołane nadaniem książęcym przez księcia raciborsko-opolskiego Kazimierza na początku XIII wieku, choć pierwsze zapiski o istnieniu naszej miejscowości pochodzą z 1228 roku – i tę datę uznaje się za początek jej istnienia.
- W 1446 roku dokonano podziału księstwa raciborskiego, w wyniku którego terytoria z Rybnikiem (a więc i z Rydułtówami), Pszczyną i Żorami zostały wydzielone z księstwa, tworząc tzw. państwo rybnickie.
- W 1628 roku właściciel Zachariasz Cybulka wybudował pierwszy kościół.
- W 1655 roku Rydułtowy ponownie weszły w skład księstwa raciborskiego.

- W 1703 roku mały, drewniany kościół z 1628 roku zastąpiono nowym.
- Z rejonu Rydułtów pierwsze wzmianki o wydobywaniu węgla pochodzą z 1803 roku – eksploatację prowadzono w rejonie tzw. Babiej Góry (późniejszy szyb „Cila”). Za początek kopalni „Charlotte” uznaje się rok 1806.
- Prawdopodobnie w 1856 roku oddano do użytku drogę Rybnik–Racibórz oraz tunel kolejowy. Po jego częściowym zawaleniu uruchomiono trasę kolejową okrężną, która przebiegała obok obecnego Osiedla na Wzgórzu i łączyła się na wysokości obecnego przystanku w Łukowie.
- Wieki XIX, oprócz początków rozwoju przemysłu, był także czasem klęsk, które dotknęły mieszkańców Rydułtów: w 1839 roku epidemia cholery, w latach 1846–1850 epidemia tyfusu, a w latach 1866–1867 epidemia czarnej ospy. Liczba mieszkańców zmniejszyła się prawie o połowę.
- W 1866 roku wybudowano drogę z Rydułtów do Pszowa.
- W 1896 roku wybudowano nowy kościół pw. św. Jerzego.
- W 1898 roku otwarto Szpital Bracki w Rydułtowach.
- W 1901 roku wybudowano szkołę podstawową, którą rozbudowano w 1910 roku.
- W 1913 roku otwarto pierwszą aptekę i przyłączono Rydułtowy do sieci elektrycznej.
- W 1923 roku powołano klub sportowy Naprzód 23 Rydułtowy.
- W 1925 roku utworzono gminę Rydułtowy, a w 1929 roku wybudowano ratusz – siedzibę władz gminy.
- W latach 1933–1937 kopalnia „Charlotte” była zamknięta, co spowodowało ogromne bezrobocie i biedę.
- W 1935 roku powstało w Rydułtowach przedszkole.
- W 1936 roku wybudowano nową szkołę – obecne Liceum Ogólnokształcące.
- W tym samym roku zorganizowano Ośrodek Pracy dla Młodzieży, później przekształcony w warsztaty szkolne, które funkcjonowały także w okresie okupacji, a po wojnie – od 1946 roku – zostały zamienione na szkołę górniczą.

Zebrał: **J. Drobny**

(Ciąg dalszy w kolejnych numerach Kluki)

„Od barci do ula – z ula na stół” cz. 1

Szanowni Czytelnicy,

Mam przyjemność zaprezentować na łamach „Kluki” cykl artykułów poświęconych tematowi, który jest mi szczególnie bliski. Pszczelarstwo – bo o nim mowa – to nie tylko produkty, które zawdzięczamy pszczołom. To pasja, kontakt z naturą i wiedza, którą można dzielić się z innymi, odkrywając tajemnice niezwykłego świata owadów zapylających.

Pszczoła miodna (*Apis mellifera*) to owad błonkoskrzydły żyjący w koloniach, które latem mogą liczyć nawet około 100 tysięcy osobników. W skład kolonii wchodzi:

Matka pszczela – osobnik żeński, królowa roju, żyje do 5 lat. Raz w życiu odbywa lot godowy, podczas którego kopuluje z trutniami, a następnie w gnieździe składa jaja. Wydzielając feromony mateczne, reguluje funkcjonowanie całego roju.

Pszczoły robotnice – osobniki żeńskie o uwstecznionych narządach rozrodczych, córki matki danego roju. Latem żyją do 40 dni, zimą nawet do 7 miesięcy. Do ich zadań należą: opieka nad larwami, budowa gniazda, zbieranie i magazynowanie pokarmu, obrona gniazda oraz utrzymanie higieny.

Trutnie – osobniki męskie, synowie matki danego roju. Żyją do 3 miesięcy w okresie letnim. Nie wykonują prac w ulu, a po osiągnięciu dojrzałości płciowej wylatują na loty godowe. Jesienią giną z głodu, usuwane z ula przez pszczoły. Podstawowym zadaniem kolonii (roju) jest zapylanie roślin kwitnących, co pozwala na gromadzenie pokarmu w gnieździe (ulu). Pyłek kwiatowy (źródło białka) jest niezbędny do karmienia i rozwoju larw, natomiast nektar (źródło węglowodanów), słodka wydzielina z dna kwiatów, stanowi „paliwo” dla dorosłych pszczoł. Synergia między owadami zapylającymi a roślinami owadopylnymi rozwinęła się ponad 80 milionów lat temu.

Pszczoły odgrywają ogromną rolę w rolnictwie – zapylają sady (drzewa i krzewy owocowe) oraz rośliny uprawne, zwiększając jakość i ilość plonów. W zależności od kontynentu, zapylają od 60 do nawet 85% roślin uprawnych.

Bartnictwo to pierwotna forma pszczelarstwa, rozwinięta w Polsce około XVI–XVII wieku. Polegała na doglądaniu rojów pszczelich osiedlonych w naturalnych dziuplach drzew na terenach dawnych puszczy. Z czasem człowiek zajmujący się bartnictwem przekształcił się w bartodzieja – sam drążył dziuple w grubych pniach (najczęściej dębów i sosen), które były z czasem samoistnie zasiedlane przez pszczoły.

Aby ułatwić pracę na wysokościach, skonstruowano tzw. leziwo, co znacznie poprawiło bezpieczeństwo i wygodę przy pracy. (Rys. 1, źródło: Wikipedia)

Dzięki temu możliwe było pozyskiwanie zgromadzonego

Rys. 1, źródło: Wikipedia

przez pszczoły miodu (najczęściej lipowego i wrzosowego) oraz wosku. Niestety, pozyskiwanie miodu w tamtym czasie wiązało się ze zniszczeniem całego gniazda. Dojrzały miód pszczoły zawsze magazynują w górnej części plastrów woskowych, przytwierdzonych do górnej powierzchni dziupli i zwisających równolegle w jej przestrzeni.

Bartnicy zrzeszali się w tzw. Bractwach Bartnych, co dawało im prawa, przywileje i źródło dochodu. W bractwach tych działali zarówno szlachcice, mieszczenie, jak i chłopci.

Bartnictwo na ziemiach polskich zanikło pod koniec XIX wieku.

c.d.n.

Adam Barnabas, Koło Pszczelarzy w Czernicy

„Wydarzenie dla NIEPODLEGŁEJ”

Towarzystwo Miłośników Rydułtów 7 listopada 2025 r. zorganizowało koncert pt. „Wydarzenie dla NIEPODLEGŁEJ”.

W koncercie wystąpili: trębacze Orkiestry KWK „Rydułtowy”, zespół wokalny ze Szkoły Podstawowej nr 1 prowadzony przez pana Radosława Drobczyka oraz zespoły reprezentujące Szkołę Podstawową nr 2: „Dzieci z 3c” pod kierunkiem pani Joanny Lubańskiej i zespół „Czelodka”

prowadzony przez panią Sylwię Jakubiec. Szkołę Podstawową nr 4 reprezentowały „Czwóreczki”, przygotowane przez panią Joannę Solich, oraz grupa teatralna prowadzona przez panię Katarzynę Ziembicką i Ewę Skabę.

Część taneczną przygotowało Ognisko Pracy Pozaszkolnej. Instruktorzy i choreografki – Aleksandra Wolner z zespołem „Klarnetki mini” oraz Katarzyna Moric z grupą „Rydance” – zaprezentowały wysoki poziom artystyczny.

Wyjątkowym elementem koncertu był pokaz „Mody anielskiej” w wykonaniu uczennic Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych, przygotowany pod kierunkiem pań Zofii Pomiołto i Justyny Organiściak.

Towarzystwo Miłośników Rydułtów reprezentowała, jak zawsze niezawodna, „Klika Machnika”. Kulminacyjnym punktem wydarzenia był pokaz musztry w wykonaniu uczniów klasy mundurowej Zespołu Szkół Ponadpodstawowych. Pokaz został przygotowany przez panią starszą kapral Klaudię Szombarę oraz Katarzynę Kopel-Pytlik i doskonale wpisał się w charakter uroczystości.

Licznie zgromadzona publiczność nagrodziła wszystkich występujących gromkimi brawami. Pani wiceburmistrz Mariola Bolisęga podziękowała artystom i organizatorom, podkreślając wysoki poziom widowiska oraz momenty głębokiego wzruszenia, jakie towarzyszyły wykonaniu niektórych utworów.

Całość koncertu prowadziły: Alicja Kołodziej, Janina Chlebiak-Turek i Magdalena Michel, spinając wydarzenie klamrą słowną.

Dziękujemy wszystkim, którzy po raz kolejny przyczynili się do tak doniosłego, a zarazem radosnego świętowania 107. rocznicy odzyskania niepodległości. Dziękujemy także licznie przybyłym widzom – bez Was przygotowywanie takich widowisk nie miałoby sensu. **DZIĘKUJEMY.**

Osobne podziękowania kierujemy do Władz Miasta Rydułtowy za wsparcie finansowe oraz do Rydułtowskiego Centrum Kultury za współpracę organizacyjną.

Zarząd TMR

Seniorka – Emerytka

autor: Janina Nowak

I Nie chcę już żyć tak, jak ktoś mi każe,
Teraz będę żyła tak, jak sama chcę.
Już nie będę liczyć godzin na zegarze
I niech już nic nie ogranicza mnie.

II

Kicham na wszystkie zakazy i nakazy,
Nie myślę już być cicha i pokorna,
I słuchać uwag, że w czymś mi nie do twarzy –
Od dziś jestem na wszystko odporna!

III

Bo... ja już jestem... Seniorka – Emerytka,
Garść lepszego życia też mi się należy.
A tak ogólnie – dość fajna „Kobitka”,
I chociaż mnie nie znasz, musisz w to uwierzyć.

IV

Mogę jeszcze śpiewać i tańczyć do rana,
W wesołym towarzystwie jakieś „konie kraść”,
A może nawet być... adorowana –
Przecież nie żyję tylko raz!

V

Seniorka – Emerytka to też człowiek,
Chce kochać, cieszyć się i żyć,
Nie tylko siedzieć w czterech ścianach,
Rozplątywać wspomnień nić...

Czy Katowice mogą się nam spodobać?

Wybraliśmy się 21 listopada, całkiem liczną grupą, do stolicy Śląska! Głównym celem wyprawy było niezwykle Muzeum Śląskie, które wreszcie znalazło swoją siedzibę na terenie byłej kopalni „Katowice”.

Wystawa pt. Etnoalternatywa wzbudziła nie tylko szacunek do przeszłości, ale przede wszystkim refleksję nad tym, jak można czerpać „garściami” inspiracje z kiecek, zopasek czy jakli naszych „starek” do współczesnych stylizacji. Z kolei wystawa Skond my som? to prawdziwa podróż w czasie – i chętnie w nią ruszyliśmy.

Oprócz tego odbyliśmy odkrywczy spacer ulicami tej metropolii. Jakież było nasze zaskoczenie, gdy podziwialiśmy piękną rzeźbę Wojciecha Korfantego i dowiedzieliśmy się, że jej twórcą jest nie kto inny, jak nasz rydułtowanin – Zygmunt Brachmański! Monumentalność archikatedry robi ogromne wrażenie, a architektura modernistyczna willi, gmachów urzędów oraz Sejmu Śląskiego zachwycała.

Dalej – główny trakt od Placu Wolności, przez ulicę 3 Maja, aż do rynku – to właśnie tu rodziło się miasto. Udało nam się przespacerować od Spodka, nad rzeką Rawą, do Teatru im. Stanisława Wyspiańskiego, przez pięknie przebudowany rynek, aż do najnowszej rzeźby byka pt. Sztuka Kompromisu. Wszędzie zagościła już świąteczna atmosfera – właśnie rozpoczynał się Jarmark Bożonarodzeniowy.

Poznając różne fakty i opowieści z przeszłości, miejsca te stawały się jeszcze ciekawsze. Wielu z nas bywa w Katowicach, by coś załatwić w urzędzie, zrobić zakupy czy odwiedzić lekarza specjalistę – i nawet nie pomyśli o walorach turystycznych miasta. Tymczasem zgodnie stwierdziliśmy, że jest tu wiele interesujących miejsc i historii, przy których warto się zatrzymać i je poznać.

Często ruszamy w dalekie podróże i zachwycamy się obcymi miastami. A czy swoje – tak bliskie – naprawdę znamy?

I ja tam byłam i...

Joanna Maciejewska

Wszystko to w ramach projektu „Orlice, Sokolice, Heroski – Ślązaczek portret własny”, inicjatywy lokalnej Ryduł-to-WY to MY!

Zmiany na stanowisku dyrektora Szkoły Podstawowej nr 2 w Rydułtowach

Podczas styczniowej narady oświatowej w Rydułtowach doszło do symbolicznego i ważnego momentu w lokalnej edukacji. Po wieloletniej pracy na stanowisku dyrektora Szkoły Podstawowej nr 2 na zasłużoną emeryturę odeszła Joanna Gapińska.

W trakcie spotkania nie zabrakło podziękowań, wzruszeń i ciepłych słów kierowanych do odchodzącej dyrektorki. Uczestnicy wydarzenia podkreślali jej wieloletnie zaangażowanie, oddanie oraz troskę o rozwój uczniów i szkoły.

Nowym dyrektorem placówki został Michał Moric, dotychczasowy wicedyrektor SP2. Zmiana ta oznacza kontynuację dotychczasowego kierunku i doświadczenia w zarządzaniu szkołą. Nowemu dyrektorowi złożono gratulacje oraz życzenia sukcesów w realizacji nowych obowiązków.

Moje rozważania

Powinienem podsumować miniony rok – na przykład przez pryzmat własnych doświadczeń – ale bieżąca polityka i napływające ze świata bulwersujące informacje zmuszają mnie do szerszego spojrzenia na rzeczywistość. Jak zrozumieć wojnę w Ukrainie, którą niby chcą zakończyć Trump, Ukraina i UE, a jednak nie ma szans, by Ukraińcy zgodzili się na ustępstwa terytorialne? Po cichu dowiadujemy się, że w naszym kraju, na Litwie, Słowacji, Węgrzech i w Rumunii są zwolennicy rozbioru Ukrainy – i te ciche tryby sprawiają, że wojna będzie trwała dalej.

Efektom są ogromne zbrojenia krajów europejskich. Koszty wojny w Ukrainie spadły na państwa UE, na czym zyskują tylko Stany Zjednoczone, a kraje unijne – w tym Polska – będą biednieć. Jak zrozumieć politykę USA, głoszącą: „chcemy pokoju”, a jednocześnie wysyłającą siły zbrojne nie tylko przeciwko terrorystom, lecz także przeciwko krajom takim jak Iran czy Wenezuela? Jak pojąć politykę, w której każdy kraj zbroi się na własną rękę, zamiast powołać jedną, wspólną europejską armię? Przecież to znacznie zmniejszyłoby koszty utrzymania sił zbrojnych i dopiero wtedy Europa mogłaby pokazać, że jest rzeczywiście zjednoczona.

Zastanawiam się, czy trwa wojna międzyreligijna, wojna ideologii, wojna pokoleń, czy może jesteśmy świadkami politycznych pułapek, zmierzających do przewrotów – zwłaszcza w bogatej Europie, cierpiącej na niski przyrost naturalny. Ten niedobór ludności rekompensują głównie muzułmańscy migranci z Afryki i Dalekiego Wschodu, skutecznie zmieniając układy społeczne, religijne i polityczne. Zdaje się, że nic nie zatrzyma tego trendu – nawet najbardziej restrykcyjne przepisy migracyjne – bo migrację wymusi ekonomia, a konkretnie: brak młodych rąk do pracy. Nasze młode pokolenie w Europie, nastawione na konsumpcję i negujące formy demokratyczne, w istocie przyspiesza ten proces.

To coraz bardziej widoczne również w naszym kraju. Pokazały to ostatnie wybory, a wybrany Prezydent okazał się liderem tej opcji – co wyraża swoimi wystąpieniami i wetami wobec dobrych, światłych ustaw. To powtórzenie wet szlachty i magnaterii, które w przeszłości doprowadziły do upadku naszego państwa – to nie jest droga do rozwoju ani wyraz troski o przyszłość.

Mieszkamy na Śląsku, który przeżywa okres transformacji, a na to potrzebne są ogromne środki i śmiałe pomysły na wykorzystanie potencjału likwidowanych kopalń i zmieniającego się przemysłu. Prężne ośrodki miejskie będą niczym magnes przyciągać

inwestorów i kadry, które poszukują terenów i miejsc do efektywnego inwestowania. Tego nie mogą ograniczać granice administracyjne – stąd potrzeba większej współpracy między samorządami, a także konieczność zmian administracyjnych podporządkowanych liderującemu miastu.

Oby tym miastem były nasze Rydułtowy, które już teraz są centrum handlowym i oddziałują na sąsiednie gminy nie tylko w tej dziedzinie. Liderujemy też w inicjatywach kulturalnych, społecznym zaangażowaniu mieszkańców oraz nowoczesnym podejściu do śląskich tradycji i tożsamości. Tak jak w innych miastach, również u nas kobiety są lepiej wykształcone, dynamiczne, ambitne i zasłużenie pełnią najwyższe funkcje w samorządzie oraz w większości organizacji społecznych. Dotyczy to nie tylko kobiet młodych i w tzw. średnim wieku, ale również pań w wieku emerytalnym – o czym świadczy opublikowany wiersz w naszej „Kluce”.

W tym miejscu zwracam się do mężczyzn: w Rydułtowach mamy jedyny męski zespół regionalny w regionie. Niestety, jesteśmy w nim coraz starsi, dlatego kieruję apel do tzw. młodych emerytów – przychodźcie do zespołu. Oczekujemy każdego, kto lubi śpiewać, liderować, muzykować, kto ma poczucie humoru i zamiłowanie do elementów teatralnych. My zadbamy o to, by Wasz talent rozbrłysł – zapewnimy popularność i mnóstwo występów. Próby odbywają się w każdy wtorek w siedzibie TMR, tel. 604 388 354.

Wydobycie w naszej kopalni wkrótce się zakończy – czas najwyższy wypracować skuteczną metodę wykorzystania jej potencjału. Powołano już komisję z udziałem naukowców i działaczy społecznych. TMR wytypował do jej składu Henryka Chromika i Jerzego Majera. Do przemyślenia pozostają m.in. tematy: wykorzystania hałdy jako źródła ciepła, podziemnych wyrobisk jako składowiska odpadów i popiołów, większego wykorzystania wód podziemnych oraz przekształcenia obiektów, w tym szybów, na potrzeby innej działalności – np. eksperymentów lotniczo-kosmicznych.

Czy to tylko fantazje? Nasze władze miejskie mają wizję i są otwarte na nowoczesność. Od mądrej opozycji oczekujemy, że – prócz krytyki – przedstawi również własne propozycje, poparte konkretną analizą ekonomiczną, a nie negatywną propagandą na wzór prezydenckiego „liberum veto”.

Życzę sobie i wszystkim Czytelnikom, by mimo wszystko nie tracili nadziei. Nie jest tak źle, jak niektórzy to przedstawiają, ale żeby było jeszcze lepiej, musimy być zdrowi, aktywni i mądrzy w działaniu – i tego szczególnie sobie oraz Państwu życzę.

Henryk Machnik

**Składamy najserdeczniejsze
życzenia urodzinowe
styczniowym solenizantom!!!**

A są to:

**Krajczok Grzegorz, Hajduk Henryk,
Warło Rudolf, Hajto Urszula,
Oleś Janina, Pawelek Alicja,
Kosowska Weronika, Kopiec Anna,
Gunia Roman, Płoński Stanisław,
Rogała Kazimierz**

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Rydułtowy, ul. Tetmajera 150
tel. 32 72 94 068, 32 72 94 933**

**Poradnie lekarskie prowadzone w ramach
podpisanych kontraktów z NFZ**

Lekarza POZ, Ginekologiczno-położnicza, Dermatologiczna,
Okulistyczna, Laryngologiczna, Leczenia bólu, Neurologiczna,
Urazowo-ortopedyczna, Leczenia uzależnień,
Medycyny paliatywnej, Hospicjum domowe

**Poradnie lekarskie prowadzone w ramach
usług komercyjnych (odpłatnych)**
Alergologiczna dla dzieci, Medycyny pracy

Stara Palmiarnia Mimoza w Rybniku to miejsce z historią.

Dawniej znana jako kultowa Mimoza, dziś wraca w nowej odsłonie.

Serwujemy smaczne dania, desery, napoje w otoczeniu zieleni i niepowtarzalnej atmosfery. Oferujemy organizację imprez okolicznościowych z możliwością noclegu. Łączymy tradycję z nowoczesnością.

Każde wydarzenie z nami nabiera niepowtarzalnego charakteru.

Kontakt: 32 321 00 77
www.starapalmiarnia.pl

**Gabinety Specjalistyczne
na ul. Strzelców Bytomskich 9
w Rydułtowach**

służą pomocą tel. +48 691 101 688

Wizyty prywatne:
Chirurgia, Dermatologia
Urologia, Reumatologia
USG, Doppler, Radiologia
Kosmetologia
Trychologia, Podologia
Poradnia dietetyczna DIETIKON

ŚWIĘTA wZasięguCiepła.pl

Ciepych Święt

życzy dostawca ciepła systemowego

www.ryd.com.pl

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Rydułtów, Rydułtowy, ul. Plebiscytowa 47, tel. +48 515 828 453; Kolegium Redakcyjne (tel. +48 514 430 689, +48 510 791 300); Red. Nacz. Joanna Rusok, Z-ca Red. Nacz. M. Stebel, Sekretarz: W. E. Jankowska, członkowie: H. Machnik, S. Brzęczek, J. Majer, J. Oleś, A. Kołodziej, Ł. Majer, E. Wierzbińska-Kłoska, e-mail: kluka.tmr@interia.pl; nasza strona: www.tmr.rydułtowy.pl; Redaktor wydania: Joanna Rusok, komputerowy skład gazety: M. Połomski
Zdjęcia na zlecenie TMR wykonują: FOTO BARON Rydułtowy, FOTO SYCHA Rydułtowy,
fotoreporterzy: Bernadeta Oślizły, Damian Bizoń, Roman Gunia, Monika Marszolik, Kamil Fangor Druk gazety: MZ Druk Radlin